

Жойылуы қиын органикалық ластағыштармен және оларды қамтитын қалдықтармен жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2022 жылғы 24 қарашадағы № 717 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 25 қарашада № 30728 болып тіркелді.

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Осы бұйрықтың қолданысқа енгізілу тәртібін 5-т. қараңыз

Қазақстан Республикасының Экология кодексінің 402-бабының 6-тармағына, "Жойылуы қиын органикалық ластағыштар туралы Стокгольм конвенциясын ратификациялау туралы" Қазақстан Республикасының Заңына, "Қауіпті қалдықтарды трансшекаралық тасымалдауды және оларды аулаққа шығаруды бақылау туралы Базель конвенциясына Қазақстан Республикасының қосылуы туралы" Қазақстан Республикасының Заңына және "Мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда - ҚР Экология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 10.10.2024 № 241 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Жойылуы қиын органикалық ластағыштармен және оларды қамтитын қалдықтармен жұмыс істеу қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрінің 2012 жылғы 24 ақпандағы "Жойылуы қиын органикалық ластағыштармен және олар құрамында бар қалдықтармен жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы" № 40-ө бұйрығының (нормативтік құқықтық кесімдерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне № 7480 тіркелген) күші жойылды деп танылсын.

3. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің Қалдықтарды басқару саласындағы мемлекеттік саясат департаментіне заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрықтың ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің интернет-ресурсында орналастырылуын;

3) осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Экология, геология

және табиғи ресурстар министрлігінің Заң қызметі департаментіне осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар вице-министріне жүктелсін.

5. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Қазақстан Республикасы Экология,
геология және табиғи ресурстар министрі*

С. Брекешев

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Қаржы министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Ұлттық экономика министрлігі

Қазақстан Республикасы
Экология, геология және табиғи
ресурстар министрі
2022 жылғы 24 қарашадағы
№ 717 Бұйрығымен бекітілген

Жойылуы қиын органикалық ластағыштармен және оларды қамтитын қалдықтармен жұмыс істеу қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Қағидалар Қазақстан Республикасының Экология кодексінің (бұдан әрі – Кодекс) 402-бабы 6-тармағының талаптарына сәйкес, Қазақстан Республикасы Заңының талаптарын іске асыру мақсатында "Орнықты органикалық ластағыштар туралы Стокгольм конвенциясын ратификациялау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - Стокгольм конвенциясы), "Қауіпті қалдықтарды трансшекаралық тасымалдауды және оларды аулаққа шығаруды бақылау туралы Базель конвенциясына Қазақстан Республикасының қосылуы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – Базель конвенциясы) талаптарына сәйкес әзірленді.

Қағидалар Қазақстан Республикасында жойылуы қиын органикалық ластағыштар (бұдан әрі – ЖҚОЛ) және оларды қамтитын қалдықтармен жұмыс істеу кезінде экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында әзірленді.

2. Қағидалар әрекеті:

1) ЖҚОЛ, ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды және ЖҚОЛ бар немесе болуы ықтимал жабдыққа иелік ететін немесе иеленуге, пайдалануға, билік етуге құқығы бар жеке және заңды тұлғаларға;

2) қызметі атмосфераға және қоршаған орта объектілеріне ЖҚОЛ және/немесе ЖҚОЛ қалдықтарының түзілуіне және шығарылуына алып келуі мүмкін жеке және заңды тұлғаларға;

3) ЖҚОЛ, ЖҚОЛ қамтитын қалдықтардың және ЖҚОЛ қамтитын немесе болуы ықтимал жабдықтың иесі болып табылмайтын, бірақ жоғарыда аталған санаттардағы жабдықтарды, заттар мен қалдықтарды басқарудың кез келген түрімен айналысатын тұлғаларға;

4) ЖҚОЛ қамтитын заттар, ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар, ЖҚОЛ-мен ластанған жабдық немесе ЖҚОЛ болуы ықтимал жабдықтар уақытша сақталатын жер учаскелерінің немесе ғимараттардың иелеріне қолданылады.

3. Осы Қағидаларда мынадай анықтамалар пайдаланылады:

1) қалдықтармен жұмыс істеу (қалдықтарды басқару) - қалдықтар түзілген сәттен бастап түпкілікті жойылғанға дейін оларға қатысты жүзеге асырылатын операциялар;

2) жойылуы қиын органикалық ластағыштар – Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда көзделген, ыдырауға төзімді, биожинақтағышымен сипатталатын және ауа, су және көшпелі түрлері арқылы трансшекаралық таралу объектісі болып табылатын, сондай-ақ құрлық экожүйелерінде және су экожүйелерінде жинақтала келіп, өздерінің шығарынды көздерінен алыс қашықтықта шөгетін, тірі организмдердің иммундық, эндокриндік жүйелерінің бұзылуына және онкологиялық ауруларды қоса алғанда, әртүрлі ауруларға алып келетін неғұрлым қауіпті органикалық қосылыстар;

3) полихлорланған дифенилдер (полихлоридті дифенилдер) (бұдан әрі - ПХД) – хлордың дифенилмен әрекеттесу нәтижесінде алынған органикалық компоненттерден тұратын тұрақты сұйық, шайырлы немесе кристалды қоспалар тобы;

4) Біріккен Ұлттар Ұйымы сертификаттаған сыйымдылықтар (бұдан әрі – БҰҰ-мен сертификатталған сыйымдылықтар) – "Қазақстан Республикасының Қауіпті жүктердің халықаралық жол тасымалы туралы еуропалық келісімге қосылуы туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес қалдықтарды тасымалдауға рұқсат етілген металл бөшектер, контейнерлер;

5) ремедиация - экологиялық залал келтірілген табиғи орта құрамдасын қалпына келтіру, қайта жаңғырту арқылы немесе егер экологиялық залал толық немесе ішінара жөнделмейтін болса, табиғи ортаның осындай құрамдасын ауыстыру арқылы экологиялық залалды жою жөніндегі іс-шаралар кешені.

4. ПХД қамтитын заттардың концентрациясын сұйылту, қандай да бір қатты немесе сұйық материалдармен араластыру жолымен төмендетуге жол берілмейді.

5. Меншік иесі Қалдықтарды басқару бағдарламасына ЖҚОЛ қамтитын жабдықпен және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтармен жұмыс істеу бойынша ақпаратты енгізеді.

6. Меншік иесі ПХД қамтитын жабдықтармен, ЖҚОЛ қамтитын заттар мен қалдықтармен жұмыс істеуге қатысты мынадай жағдайларда қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерін хабардар етеді:

1) 1-топтағы электр жабдықтарын бөлшектеу қажет болған кезде; корпусы герметизациялауды, ПХД қамтитын сұйықтықтарды төгуді, ішкі компоненттерді алуды талап ететін 1-топтағы электр жабдығын жөндеу қажет болған кезде;

2) 1-топтағы электр жабдығын, ПХД қамтитын заттар мен қалдықтардың орналасқан орнын өзгерткен кезде;

3) 1-топтағы электр жабдығын немесе ПХД қамтитын басқа жабдықты пайдаланудан шығару және/немесе қалдықтар санатына ауыстыру кезінде;

4) 1-топтағы электр жабдығын, ПХД қамтитын жабдықты және ЖҚОЛ қалдықтарын кәсіпорын шегінен тыс тасымалдау кезінде;

5) экологиялық қауіпсіз жұмыс істеу үшін оның расталған техникалық мүмкіндіктері болған кезде ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды, ЖҚОЛ қамтитын заттар мен жабдықтарды заңды тұлғаға қосалқы заттар, материалдар мен қалдықтарды қамтитын, ПХД-ты қамтитын жабдықтар мен қалдықтарды 1-топтағы электр жабдығына меншік құқығын беру кезінде, оқытылған техникалық персонал; ПХД-жабдықты пайдалануға арналған жаракталған орынжайлар; ЖҚОЛ қамтитын оралған қалдықтарды уақытша сақтауға арналған жабдықталған қойма; және/немесе ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды экологиялық қауіпсіз жоюға арналған технология.

7. Хабарлама қағаз және/немесе электронды түрде сұйық диэлектриктермен толтырылған, мәртебесінде жоғарыда аталған өзгерістер болған жабдық бойынша ғана жазбаларды қамтитын электр жабдығын есепке алудың жаңартылған тізілімін беру арқылы жүзеге асырылады. Осы Қағидалардың 1-қосымшасына сәйкес Жаңартылған Тізілім нысан бойынша жасалады және жабдықтың, заттардың немесе қалдықтардың мәртебесі өзгеруінің жоспарланған күніне дейін кемінде күнтізбелік 60 күн бұрын беріледі. Жаңартылған Тізіліммен бір мезгілде жабдықтың, заттар мен қалдықтардың жай-күйін, мәртебесінің өзгеру себептері мен негіздемесі туралы ақпараты бар ілеспе хат беріледі.

2-тарау. Жойылуы қиын органикалық ластағыштармен және оларды қамтитын қалдықтармен жұмыс істеу

1-параграф ПХД қамтитын жабдықтармен жұмыс істеу

8. Көлемі кемінде 1 литр (1текше дециметр) май толтырылған барлық электр жабдығы, сондай-ақ мәртебесіне қарамастан, меншік иесінде бар немесе иесінде бар электр оқшаулау сұйықтықтарымен жұмыс істеуге арналған жабдық түгендеуге жатады. ПХД-түгендеу өз күшімен немесе тараптық ұйымдарды тарту арқылы жүзеге асырылады.

9. Меншік иесі бұрын ПХД түгендеудің екі кезеңін өткізген, зертханалық талдау нәтижелерін алған, ПХД жабдықтар тізілімін қоршаған ортаны қорғау жөніндегі уәкілетті органға тапсырған және өндіріс және тұтыну қалдықтары кадастрына барлық ПХД қалдықтарын енгізген жағдайларды қоспағанда, меншік иесі ПХД-түгендеуге жататын барлық электр жабдықтарына түгендеу жүргізеді.

10. Май толтырылған электр жабдығының және оны пайдалану кезінде түзілген қалдықтардың меншік иесі осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ПХД болуы тұрғысынан электр жабдығына ПХД-түгендеу жүргізу бойынша жоспарды әзірлейді.

11. ПХД түгендеу жүргізу жоспары Кәсіпорын басшысының бұйрығымен бекітіледі және келесі іс-шараларды қамтиды:

1) ПХД түгендеу жүргізу бойынша комиссия құру, оның құрамына кәсіпорынның электр жабдықтарын пайдалану және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қызметтерінің өкілдері кіреді;

2) ПХД түгендеу жүргізу процесіне қатысатын персоналды оқыту (тренинг немесе нұсқау);

3) электр жабдықтарының типтері мен саны туралы ақпаратты жинау;

4) электр жабдықтарын тексеру, сәйкестендіру және таңбалау, сынамаларды алу;

5) 2-топтағы электр жабдықтарынан алынған сынамаларға зертханалық талдау;

6) ПХД-қамтитын электр жабдықтарын есепке алудың бастапқы тізілімін дайындау және уәкілетті органның аумақтық бөлімшелеріне ұсыну;

7) зертханалық зерттеулер нәтижелері бойынша ПХД-қамтитын электр жабдығын есепке алудың түпкілікті тізілімін дайындау және уәкілетті органның аумақтық бөлімшелеріне ұсыну;

8) қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелеріне ПХД-қамтитын электр жабдығының жай-күйінің өзгеруі туралы жыл сайынғы есептерді ұсыну.

12. Электр жабдықтарын ПХД-түгендеу кезеңділікпен жүргізіледі:

Бірінші кезең – техникалық құжаттаманы пайдалана отырып, тікелей тексеру кезінде электр жабдықтарын сәйкестендіру, электр жабдығының әрбір есептік бірлігіне жеке сәйкестендіру нысандарын толтыру, сәйкестендіру нөмірін (бұдан әрі - СН) беру, ПХД қамтылуы бойынша электр жабдықтарын топтарға бөлу, электр жабдықтарын ПХД қамтылуы бойынша топтарға жатқызу, СН электр жабдықтарын және заттаңбаларын таңбалау, электр жабдықтарын есепке алудың бастапқы тізілімін дайындау.

Екінші кезең – электр жабдықтардың диэлектрлік және салқындатқыш сұйықтықтарында ПХД болуына зертханалық зерттеулер жүргізу, сәйкестендіру нысандары мен таңбалауларды реттеу, зертханалық талдау хаттамалары негізінде ПХД қамтитын электр жабдығын есепке алудың қорытынды тізілімін дайындау, ПХД-ға

қорытынды есептерді уәкілетті органның аумақтық бөлімшелеріне жыл сайын 2024 жылғы 31 желтоқсанға дейін ұсыну.

Екінші кезеңнің аяқталу мерзімі басталғаннан кейін, жаңадан анықталған, сатып алынған немесе электр жабдықтарды ПХД-түгендеуден өтпеген барлық нәрселер үшін электр жабдықтарына ПХД-түгендеуді есепке алу Тізілімдерін жыл сайын ұсына отырып, тұрақты негізде ағымдағы ПХД-түгендеу жүргізіледі.

13. Жабдықтарды сәйкестендіру, осы электр жабдығының сәйкестендіру кестесі (зауыт белгісі) немесе төлқұжаттың, пайдалану жөніндегі нұсқаулықтың, ішкі түгендеу ведомості немесе басқа да қолжетімді ақпараттардың негізінде жүргізіледі.

14. Меншік иесі қолындағы барлық электр жабдықтарын сәйкестендіру нөмірлерімен сәйкестендіреді және нөмірлейді. Электр жабдықтарының әрбір есептік бірлігіне осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес ПХД-түгендеу кезінде жабдықтардың сәйкестендіру нөмірі құрылымының нысаны бойынша жеке сәйкестендіру нөмірі беріледі. Әрбір СН бірегей болып табылады, жабдықтың белгілі бір бірлігі үшін бір рет қана тағайындалады. Жабдықтардың бірнеше есептік бірлігі үшін бір СН беруге жол берілмейді. СН нөмірі бар заттаңба электр жабдықтарының әрбір есепке алу бірлігі корпусының беткі жағына желімделеді. СН жарық пен суға төзімді пластикалық пленкадан, пластиктен немесе металдан жасалған және электр жабдықтардың корпусында су мен жарыққа төзімді бояулармен қайталанады. СН қағаздан, соның ішінде ламинатталған қағаздан жасауға жол берілмейді.

15. Электр жабдығын сәйкестендіруді жүргізу барысында меншік иесі осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес, меншік иесі электр жабдықтардың әрбір есептік бірлігі туралы деректерді ПХД-түгендеуге арналған жабдықтың сәйкестендіру нысанына енгізеді. Электр жабдықтарының әрбір есепке алу бірлігі бойынша жеке сәйкестендіру парағы толтырылады. Бірнеше есеп бірліктері үшін бір нысанды толтыруға жол берілмейді.

16. Тікелей тексеру, техникалық құжаттаманы және ақпарат көздерін зерделеу және/немесе зертханалық сынақтар негізінде меншік иесі электр жабдықтарын үш топтың біреуіне жатқызады: 1-топ – ПХД қамтитын электр жабдықтары. Бұл топқа ПХД болуы техникалық құжаттаманың, сандық зертханалық талдау нәтижелерінің, осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес ПХД қамтитын электр жабдығының тізбесінде электр жабдығының немесе оның диэлектриктің болуы негізінде белгіленетін электр жабдықтары жатады.

2-топ – құрамында әлеуетті ПХД бар электр жабдығы. Бұл топқа ол туралы қолда бар ақпараттың жоқтығынан ПХД қамтылуына талдау жүргізбестен 1-топқа және 3-топқа жатқызуға болмайтын электр жабдықтары кіреді. 2-топқа электр жабдықтарын жатқызу уақытша сипатқа ие болады. ПХД түгендеу кезінде 2-топтағы электр жабдығы 1-ші топқа немесе 3-топқа ауыстырылады.

3-топқа көшіру үшін ПХД-ның болмауының объективті дәлелі – сапалық немесе сандық зертханалық зерттеулердің нәтижелері немесе оның сериялық нөмірін көрсете отырып, белгілі бір электр жабдығында ПХД болмауын растайтын өндірушінің сертификаты ұсынылады.

1-топқа көшіру ПХД болуы туралы сандық зертханалық зерттеулердің нәтижелері бойынша жүргізіледі.

Электр жабдықтарын 2-топтан 1-топқа және 3-топқа ауыстыру осы Қағидалардың 14-тармағына сәйкес ПХД түгендеуді жүргізу мерзімдері өткенге дейін конструкциялық ерекшеліктеріне байланысты сынама алу мүмкін болмайтын электр жабдығын қоспағанда (май толтыру немесе май сынамаларын алу саңылауларының, арматуралардың, клапандардың және т.б. болмауы) немесе сынамаларды іріктеуге тыйым салу туралы өндірушінің техникалық құжаттамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады. Мұндай электр жабдықтары ПХД-түгендеудің екінші кезеңі аяқталғаннан кейін 2-топқа жатады және пайдаланудың соңғы рұқсат етілген мерзіміне дейін пайдалануда болады. Белгіленген мерзімдер басталғаннан кейін 2-топтағы электр жабдықтарын пайдалануға тыйым салынады. Белгіленген мерзімге электр жабдығы ПХД-ға талдау жүргізе отырып, пайдаланудан шығарылады және талдау нәтижелері бойынша 1-топқа немесе 3-топқа ауыстырылады.

3-топ – құрамында ПХД жоқ электр жабдықтары:

ПХД құрамының бір килограммына < 50 килограмға миллиграмм (бұдан әрі – мг/кг) сапалық немесе сандық талдау нәтижелері бар кез келген электр жабдығы;

корпусында 1995 жылдан кейін шығарылған зауыттық тақтайшалары бар, бір бөліктен тұратын корпусы бар толық герметикалық конденсаторлар, олардың ішінен май құю немесе май алу саңылауларының, штуцерлердің, клапандардың, алынбалы қақпақтардың болмауына байланысты конструктивтік ерекшеліктері бойынша диэлектрлік сұйықтықтарды іріктеу немесе оларды ауыстыру мүмкін емес;

өндірушінің сертификаты міндетті болған жағдайда, конструктивтік ерекшеліктері бойынша немесе дайындаушы зауыттың сынама алуға тыйым салу туралы техникалық құжаттамасының талаптарына сәйкес, сериялық нөмірін көрсете отырып, одан сынама алу мүмкін болмайтын, электр жабдығының нақты бірлігінде ПХД < 50 мг/кг қамтылуын растайтын 2005 жылдан кейін шығарылған электр жабдықтары;

май құятын немесе май жинайтын саңылауларда, штуцерлерде, қақпақтарда герметикалығы бұзылған, зауыттық пломбалар болмаған кезде, оларда ПХД болмауына объективті дәлелдері жоқ сұйық диэлектриктерге құю жүргізілгеннен кейін, электр жабдығын ашып жөндеуден кейін, ағып кету іздері болған кезде электр жабдықтары 2 топқа ауыстырылады;

ПХД-түгендеуден өткен және 3-топқа жатқызылған электр жабдықтары, оларда ПХД болмауының объективті дәлелі жоқ диэлектрлік сұйықтықтарды толтыру кезінде,

2-топқа ауыстырылады және диэлектрлік сұйықтықтардың сынамаларын іріктеу және талдау негізінде қайта ПХД-түгендеуден өтеді.

17. ПХД концентрациясын анықтауды, олардың болуын немесе болмауын растауды ПХД-ға талдау жүргізу құқығына аккредиттеу аттестаты бар ұйымдар жүзеге асырады.

18. Осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес ПХД қамтитын жабдықты таңбалау жүзеге асырылады.

19. Егер электр жабдығы құрамында 1-топтағы ПХД қамтитын жабдық ретінде анықталса, сынамаларды алу қажеттілігі жоқ болса, онда меншік иесі ерікті түрде электр жабдықтарын 1-топқа жатқызудың дұрыстығын тексеру үшін сынамалар мен талдаулар жүргізеді.

20. ПХД-мен беткі ластануды анықтау үшін жағынды іріктеу стандартты 10×10 см өлшеммен жүргізіледі. Беткі ластанулардың сынамасы үшін өндірушінің арнайы әзірлеген материалдар жиынтығы қолданылады. Сынаманы алу үшін жиынтықта еріткішпен суланған тампон пайдаланылады. Жиынтықта еріткіш ретінде гексан пайдаланылады. Тампонды гексанмен сіңдірілгеннен кейін стандартты бет тампонмен тез және қатты сүртіледі. Осыдан кейін тампон жиынтықтан арнайы ыдысқа орналастырылады және онымен бірге жиынтық өндірушілері одан әрі көздеген дайындық сынамаларының рәсімдерін жүргізеді.

Сулау және сүрту процедурасын тез орындау өте маңызды, өйткені гексан тез буланып кетеді. Зертханалық жағдайларда гексан сіңдірілген тампондарды алдын ала дайындау және оларды сынама алу сәтіне дейін герметикалық жаңа шыны құтыда сақтау ұсынылады.

21. Еркін ағатын диэлектриктері жоқ, бірақ құрамында сұйық (балауыз тәрізді) диэлектриктер сіңдірілген (жабылған) кеуекті материалдары (мата орамдары, қағаз, ағаш) бар электр жабдықтарында ПХД-түгендеу мақсатында осындай кеуекті материалдардан сынама алу және талдау жүргізіледі.

22. Сынамалар электр жабдығының әрбір есептік бірлігінен алынады, сынамасы бар сыйымдылық электр жабдығы сияқты СН-мен таңбаланады. Нөмір сынама алынғанға дейін сынамасы бар ыдысқа салынады. Сынаманың көлемі талдаудың екі түрін - зертханалардың сынамалар көлеміне қойылатын талаптарына сәйкес, сапалық және сандық талдау жүргізу үшін жеткілікті түрде алынады.

23. Сынамаларды іріктеу туралы барлық жазбалар осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес Сынамаларды іріктеу журналында сынама іріктеумен бір мезгілде тіркеледі. Осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес әрбір сынама бойынша Сынамаларды алу актілері жасалады.

24. Электр жабдықтарына ПХД-түгендеу жүргізу қорытындысы бойынша электр жабдықтарының меншік иесі қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелеріне осы Қағидаларға 9-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ПХД қамтитын және/немесе ПХД-ластанған электр жабдықтарын есепке алу тізілімін, осы

Қағидаларға 10-қосымшаға сәйкес нысан бойынша сұйық диэлектриктермен толтырылған электр жабдығының, ПХД қамтитын жабдықтың, ПХД қамтитын заттардың және ПХД-қалдықтардың меншік иесінің ақпараттық парағын және келесі құжаттардың электрондық көшірмелері бар файлдарын - электр жабдықтарының сәйкестендіру нысандарын, диэлектрлік сұйықтықтардың сынамаларын алу актілерін, зертханалық сынақтардың хаттамаларын (оның ішінде тексеру хаттамалары) және кесте нысанындағы зертханалық сынақ нәтижелері бар файлды ұсынады.

25. Жыл сайын есептілік жылдан кейінгі 31 наурызға дейін ПХД-электр жабдығының және ПХД қалдықтарының меншік иесі уәкілетті органның аумақтық бөлімшелеріне мынадай құжаттардың жаңартылған нұсқаларын ұсынады:

Осы Қағидаларға 9-қосымшаға сәйкес ПХД жабдықтарын есепке алудың жаңартылған тізілімі;

Осы Қағидаларға 10-қосымшаға сәйкес ПХД-жабдықтары мен ПХД қамтитын қалдықтар иесінің ақпараттық парағы;

ПХД түгендеу шеңберінде жүргізілген электр жабдығының жаңартылған сәйкестендіру нысандарының және зертханалық сынақтар есептерінің электрондық көшірмелері бар файлдар.

26. Меншік иесі 15 жыл бойына электрондық нысанда ПХД қамтитын электр жабдықтарын түгендеу және есепке алу бойынша құжаттама мен есепті жүргізеді.

27. Сұйық диэлектриктері бар электр жабдықтарын (жаңа немесе пайдаланылған) және сұйық диэлектриктермен жұмыс істеуге арналған, ПХД-түгендеуден өтпеген, онда ПХД болмауының объективті дәлелі жоқ жабдықтарды сатуға, сатып алуға және пайдалануға жол берілмейді.

28. 2025 жылғы 31 желтоқсанға қарай ПХД қамтитын барлық жабдық осы Қағидалардың талаптарына және Жойылуы қиын органикалық ластағыштар туралы Стокгольм конвенциясына сәйкес қолданыстан шығарылады және ПХД қалдықтары санатына ауыстырылады.

29. 2023 жылғы 31 желтоқсаннан кейінгі кезеңде ПХД-түгендеуге жататын электр жабдықтарды иеленуге немесе меншікке сатып алу кезінде мұндай жабдықтың меншік иесі немесе иесі меншік немесе иелену құқығын алғаннан кейін бір жыл ішінде осы жабдықтар үшін ПХД-түгендеуге талап етілетін барлық іс-шараларды орындайды.

30. ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар сыйымдылықтары, қаптауыштар, жүк бірліктері және жүк көлігі бірліктері, ПХД қамтитын құрал-жабдықтармен, заттармен және қалдықтарды қамтитын заттар (бұдан әрі сыйымдылықтар, қаптауыштар, жүк бірліктері) халықаралық қағидаларға және қауіпті жүктерді тасымалдау саласындағы қолданыстағы заңнамаға сәйкес тасымалдау процесінде қауіптілік туралы бақылау, қадағалау және ескерту мақсатында таңбаланады. ПХД тасымалдау кезінде жүк бірлігін таңбалау, ЖҚОЛ (оның ішінде ПХД) бар сыйымдылықтар мен қаптауыштарды нөмірлеу және таңбалау осы Қағидаларға 11 және 12-қосымшаларға келтірілген.

31. Таңбалау қаптауыштың сәйкестендіру нөмірімен (бұдан әрі - ҚСН) бірге заттарды, жабдықтарды және қалдықтарды сыйымдылықтар мен қаптауыштарға қоймас бұрын сыйымдылықтарға, қаптауыштарға және жүк бірліктеріне бекітіледі. Сыйымдылықтар мен қаптауыштарға қалдықтарды салмас бұрын ҚСН тағайындалады. ЖҚОЛ қамтитын заттарды, қалдықтарды және жабдықтарды ҚЖН және таңбалауы жоқ қаптауыштарға салуға жол берілмейді. Қаптауыштар, сыйымдылықтар және жүк бірліктері осы Қағидаларға 13-қосымшаға сәйкес ПХД бар екендігі туралы ескертетін заттаңбалармен де таңбаланады.

32. ҚСН келесі ақпаратты қамтиды: қапталу күні, меншік иесі туралы мәліметтер (атауы, жауапты тұлғаның аты-жөні және телефон нөмірі) құрамның атауы – ЖҚОЛ атауы көрсетілген қалдықтар немесе заттар, қалдықтардың салмағы немесе көлемі 100% ПХД (немесе басқа нақты ЖҚОЛ), қауіптілік класы, қауіптіліктің сәйкестендіру нөмірі (код, БҰҰ нөмірі), қаптауыштың сәйкестендіру нөмірі, қаптауыштың салмағы, брутто және нетто.

33. Меншік иесі осы Қағидаларға 14-қосымшада келтірілген нысан бойынша ЖҚОЛ қалдықтары қаптауышының есебін жүргізеді. Қаптауыш журналы 15 жыл бойына сақталады.

34. ПХД қамтитын диэлектриктердің жоғары үлестік тығыздығын ескере отырып (1,182-ден 1,593 килограммды текше дециметрге дейін), қаптауыштың әрбір түрі үшін ең жоғары рұқсат етілген жүктеме массасының сақталуын ескере отырып, құрамында қалдықтары бар БҰҰ-сертификатталған сыйымдылықтарға тиісінше оралады.

35. ЖҚОЛ қамтитын қалдықтардың түріне қарай қаптауыштың үш түрі бар:

ірі көлемді қатты қалдықтар үшін. Оларды жылжытпас бұрын ірі көлемді жабдыктан сұйық диэлектриктерді ағызу ұсынылады. Мұндай жабдықтарды диэлектриктерді ағызбай қаптау ағып кету белгілері жоқ толық герметикалық жабдық үшін рұқсат етіледі. Жабдық жабдықта сұйықтық көлемінің 125 %-ын сыйдыра алатын және қауіпсіз ұстай алатын тұтас дәнекерленген болат тұғырыққа орнатылады. Тұғырлықтың минималды биіктігі 800 мм. Жабдық пен тұғырық атмосфералық жауын-шашынның әсерін болдырмау үшін, жабдықтарға мықтылап бекітіліп, қалыңдығы кемінде 100 мкм полиэтилен болатын үлдірден жасалған "шатырмен" жабылады. Полиэтиленді "шатырдың" пішіні оған атмосфералық жауын-шашынның жиналуын болдырмайды. Тұғырыққа жабдықта қалған сұйықтық көлемінің кемінде 110%-ын сіңдіру үшін жеткілікті мөлшерде адсорбциялық материал орналастырылады. Сұйықтықтарды ағызбай ірі көлемді жабдықтарды қаптау кезінде тұтас металл болат тұғырықтарда оралып, тасымалданады;

қатты қалдықтар үшін. Құрамында сұйықтық бар, сондай-ақ босатылған конденсаторлар мен шағын көлемді жабдықтар, сондай-ақ қатты қалдықтарды қамтитын (пестицидтер, ластанған топырақ, жеке қорғаныс құралдары (бұдан әрі - ЖҚҚ) қалыңдығы кемінде 100 мкм полиэтилен үлдірге оралады және жабдықтағы

сұйықтық көлемінің 125%-ын ұстап тұру үшін жеткілікті көлемдегі БҰҰ-сертификатталған сыйымдылықтарға орналастырылады. Сұйық ЖҚОЛ болған кезде сыйымдылықтар жабдықтағы еркін ағымдағы сұйықтықтың 110%-ын сіңіруге қабілетті мөлшерде адсорбентпен толтырылады. Бір бөшкеге немесе контейнерге жеткілікті орын және адсорбент мөлшері болған жағдайда бірнеше жабдық орналастырылады. Сыйымдылықтар оның жағдайы өзгерген кезде ыдыстың ішінде оның қозғалуын болдырмайтындай және жабдықтың герметикалығын бұзбайтындай (жабдықты кірер алдында ұстап тұруға рұқсат етілмейтіндей) етіп тиеледі. Жабдықты контейнерлердің ішіне бекіту үшін көбік, полистирол көбік блоктары қолданылады. Жабдықтардың герметикалығының бұзылуы анықталған жағдайда, ағып кету орындары қаптау алдында арнайы герметиктермен бітеледі.

Қатты қалдықтар үшін қаптауыштың келесі түрлері қолданылады:

UN1A2Y болат бөшкелер;

UN11A, UN11B, UN11N, UN21A, UN21B және UN21N болат контейнерлері;

UN11H1, UN11H2, UN21H1 және UN21H2 қатты пластик контейнерлер.

БҰҰ сертификаты бар ұқсас сыйымдылықтар.

Сұйық ЖҚОЛ – және ПХД қамтитын қалдықтар, оның ішінде электр жабдығынан ағызылатын сұйықтықтар үшін БҰҰ сертификатталған сыйымдылықтың келесі түрлері пайдаланылады:

200-250 литр, алынбайтын үстіңгі қақпағы бар сұйық қалдықтарға арналған UN1A1Y болат бактар;

UN31A, UN31B, UN31N контейнерлері мен цистерналары, көлемі 1000 литрден астам, БҰҰ сертификаты бар ұқсас сыйымдылықтар.

Сұйық қалдықтарды қаптау кезінде сыйымдылықтарда сұйықтықтың жылулық кеңею коэффициентін ескере отырып, жеткілікті мөлшерде кеңістік қалдырылады. Сыйымдылықтарды олардың көлемінің 95%-дан артық толтыруға жол берілмейді. БҰҰ сертификаты бар ыдыстарға салынбаған, ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар сақтауға және тасымалдауға қабылданбайды.

36. ЖҚОЛ қамтитын қаптауыштың немесе ыдыстың бүтіндігі бұзылған жағдайда, одан әрі қауіпсіз жұмыс істеу үшін қайталама қаптауыш үлкенірек өлшемдегі ыдыста жүзеге асырылады немесе зақымдалған қаптауыш адсорбенті бар металл тұғырыққа салынады.

2-параграф. Құрамында ПХД бар жабдықтарды пайдаланудан шығару

37. ПХД қамтитын жабдықтарды қолданыстан экологиялық қауіпсіз шығарудың негізгі міндеті оны заңнаманың және нормативтік-құқықтық құжаттардың барлық талаптарын сақтай отырып, ПХД қоршаған ортаға түсуіне жол бермеу және

жұмысшылардың денсаулығына оның зиянды әсерінен қорғау шартымен кейіннен жою, кәдеге жарату, залалсыздандыру немесе құрту үшін ПХД қамтитын қалдықтар санатына ауыстыру болып табылады.

38. ПХД концентрациясы – ПХД-ның үлестік құрамы. ПХД концентрациясын анықтау кезінде массалық (салмақтық) арақатынас – килограмға миллиграмм (мг/кг) немесе "ppm" ("ppm" концентрациясының бірлігі шетелдік өндіріс жабдығының паспорттарында пайдаланылады, "миллионға шаққандағы бөліктерді" білдіреді, мг/кг-мен сан жағынан сәйкес келеді) пайдаланылады. Сұйықтықтар үшін сұйықтықтың нақты көлемдік тығыздығын кг/л міндетті түрде көрсете отырып, көлемдік қатынас қолданылады, мысалы, литріне миллиграмм. Стокгольм конвенциясы салмақ пайызымен көрсетілген концентрация коэффициентін пайдаланады, келтірілген өлшем бірліктері бір-бірімен келесідей байланысады: $0,001\% = 1 \text{ мг/кг} = 1 \text{ ppm}$;

39. ПХД болуы – диэлектрлік сұйықтықта 0,05% және одан жоғары концентрацияда ПХД болуы ($\geq 50 \text{ мг/кг}$).

40. ПХД болмауының объективті куәлігі – жабдықтардың нақты есепке алу бірлігінде ПХД өлшенген концентрациясы 0,05% - дан ($< 50 \text{ мг/кг}$) кем ПХД-ға талдау нәтижелері (сынақ хаттамалары).

41. ПХД болмауы - ПХД болмауының объективті куәлігімен расталған ПХД 50 мг/кг кем концентрацияда болу фактісі.

42. ПХД қамтитын жабдық - құрамында ПХД концентрациясы 0,05 % (500 мг/кг) және одан жоғары заттар бар кез келген жабдық, оның ішінде электр жабдығы.

43. ПХД-ластанған жабдық, - құрамында 0,005%-дан 0,05%-ға дейін ($\geq 50 \text{ мг/кг}$, бірақ $< 500 \text{ мг/кг}$) концентрациясында ПХД бар немесе беттік ластануы $> 50 \text{ мг/м}^2$ болатын кез келген жабдық, оның ішінде электротехникалық жабдық түрі.

44. ПХД қамтитын қалдықтар, ПХД-қалдықтар - ПХД концентрациясы 0,05 % (500 мг/кг және одан астам) бар қалдықтар, оларға есептен шығарылған ПХД-жабдық, топырақ, топырақ, су, ПХД ластанған түптік шөгінділер (майлар, құрылыс қалдықтары, шүберек, арнайы киім, сорбенттер, еріткіштер) жатады.

45. ПХД-ластанған заттар, материалдар мен қалдықтар-құрамында 0,005-тен 0,05%-ға дейінгі ($\geq 50 \text{ мг/кг}$, бірақ $< 500 \text{ мг/кг}$) концентрациясында ПХД қамтитын қатты және сұйық заттар, материалдар мен қалдықтар, сондай-ақ беткі концентрациясы $\geq 50 \text{ мг/м}^2$ болатын кеуекті емес беттер.

46. ПХД концентрациясы 50 мг/кг немесе одан аз қалдықтар, ал ПХД және ПХДФ үшін - 10 микрограмм токсикалық эквивалентті килограмға (бұдан әрі - ТЭ/кг) Стокгольм конвенциясына сәйкес таза болып саналады.

47. Кодекстің 379-бабының 3-тармағына сәйкес қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды хабардар етпей, құрамында жойылуы қиын органикалық ластағыштары бар қалдықтардың меншік иесін ауыстыруға тыйым салынады.

48. ПХД қамтитын жабдықты қолданыстан шығару кезінде ПХД қамтитын жабдықтар тізіліміндегі, меншік иесінің ақпараттық парағындағы және жабдықтардың сәйкестендіру нысандарындағы жазбалар жаңартылады.

49. ПХД қамтитын жабдықты жоспарлы қолданыстан шығаруға дейін 30 күннен кешіктірмей меншік иесі немесе иесі бұл туралы қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды жазбаша хабардар етеді.

50. ПХД қамтитын жабдықты қолданыстан шығарғаннан кейін меншік иесі немесе иесі оларды кейіннен залалсыздандыру немесе жою үшін сақтау орындарында сақталуын қамтамасыз етеді.

51. ПХД қамтитын жабдықтарды қолданыстан шығарғаннан кейін үш ай ішінде меншік иесі немесе иесі қауіпті қалдықтар паспортын әзірлеу арқылы экологиялық заңнаманың талаптарына сәйкес қолданыстан шығарылған жабдықты қалдықтар санатына ауыстырады. ПХД жабдықтарын қолданыстан шығару күні кәсіпорын басшысының ПХД жабдықтарын ПХД қалдықтары санатына ауыстыру үшін қолданыстан шығару туралы бұйрығында көрсетілген күн болып табылады.

52. Жабдықты бөлшектеу барысында оның герметикалығын сақтау бойынша шаралар қабылданады. Бөлшектелген жабдық бөлшектенгеннен кейін бірден осы Қағидаларға 2-тараудың 1-параграфының талаптарына сәйкес қапталады.

53. Ағып кету іздері бар жабдық арнайы жұмыс істеуді қажет етеді. Егер жабдық сұйықтықты ағызбай бөлшектелсе, анықталған ағып кетулердің барлық орындары бөлшектелгенге дейін арнайы герметикпен бітеледі. Мұндай жабдық тек болат тұғырларға немесе төгілуді болдырмайтын герметикалық контейнерлерге салынған кезде бөлшектеледі.

54. Көлемі 200 литрден аспайтын, толық герметикалығын сақтаған және корпустың ағуы мен коррозиясының іздері жоқ жабық түрдегі шағын көлемді жабдық оны пайдалану орындарынан бөлшектенеді және ПХД ашпай және төгілмей оралады.

55. ПХД қамтитын ірі көлемі 200 литрден асатын жабдық пайдаланудан шығарылғаннан кейін тасымалдау кезінде ағып кетпеу үшін ПХД ағызуға жатады. Ешқандай саңылаусыз және ашпалы қақпақтары жоқ, ағып кету іздері жоқ толық герметикалық бір бөліктен тұратын үлкен конденсаторлар ПХД-ны төгусіз қаптауға болады.

56. ПХД қауіпсіз төгілу және айқаспалы ластануды болдырмау үшін мыналардың болуын қамтамасыз ету керек:

төгілген мұнайдың болжамды көлемінің 125% мөлшерінде мұнайды төгуге арналған БҰҰ сертификаты бар сыйымдылықтар. Суды төгу алдында сыйымдылықтарда да осы Қағидаларға сәйкес ПХД бар деп алдын ала таңбаланады және оларға ҚСН беріледі;

ПХД-мен жұмыс істеуге жарамды ЖҚҚ қолдану арқылы қауіпсіз еңбек жағдайлары

;

тек сұйық ПХД айдауға арналған сорғылар мен қосқыш шлангтарды қоса алғанда,
ПХД қамтитын жабдыққа арналған құралдар мен жабдықтардың жиынтығы;
төгілулермен күресу құралдарының жиынтығы;
өрт сөндірудің бастапқы құралдары;
алғашқы көмек қобдишасы;

дренажды ПХД бар сыйымдылықтар үшін дайындалған қойма немесе ПХД қалдықтарын сақтау орындарында сақтауға рұқсаты бар ұйымға ПХД беру туралы келісім.

57. Төгілудің алдын алу үшін ПХД ағызу процедурасынан бұрын ағызу алаңы бір немесе екі қабат қатты полиэтиленмен жабылған. ПХД айдауға және ағызуға арналған жабдықтың астында, шлангілерді қосу, бекіту арматурасын орналастыру орындарында тұғырықтар орнатылады. ПХД қамтитын қалдықтар түзілетін көлемді азайту үшін тұғырықтар мен сыйымдылықтар да полиэтиленмен жабылады.

58. Жабдықтан сұйықтықтарды айдау немесе ағызу дайындаушы зауыттың талаптарына сәйкес жүзеге асырылады. Сұйықтықтың негізгі мөлшерін алып тастағаннан кейін жабдық ең жоғары ықтимал сұйықтық мөлшерін төгу үшін қажетті бұрышпен еңіспен орнатылады

59. ПХД қамтитын жабдықты оны орнату орнынан алып тастағаннан кейін сайт ағып кетулер мен төгілулердің бар-жоғына көзбен шолып тексеріледі және олар анықталған кезде тазалау (ремедиация) жүргізіледі.

3-параграф ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды беру және қабылдау және оларды сақтау пункттерінде ұстау.

60. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар мамандандырылған ұйымдарда сақтау пункттерінде ұстауға міндетті түрде беру шарты болған кезде және беру туралы уәкілетті органды хабардар еткен кезде жол беріледі.

61. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар қалдықтарды қабылдауға мынадай құжаттар болған кезде жол беріледі:

қалдықтардың меншік иесімен немесе иесімен сақтау пункттерінде ұстауға қалдықтарды қабылдау туралы шарт;

қалдықтарды ілеспе жүкқұжат тасымалдау;

қауіпті қалдықтар паспортының куәландырылған көшірмесі;

тауар-көлік жүкқұжаты;

өлшеу актісі;

ПХД-жабдығы болып табылатын қалдықтарға арналған ПХД-түгендеу тізілімінің сәйкестендіру нысандары мен көшірме үзіндісі;

ЖҚОЛ қалдықтардың меншік иесін ауыстыру туралы уәкілетті органның хабарламасын немесе меншік иесін ауыстырмай сақтау пункттерінде ұстауға беру туралы хабарламаны растайтын құжаттар.

62. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды қабылдау кезінде сақтау пунктінің меншік иесі немесе иесі мынадай рәсімдерді жүзеге асырады:

қажетті құжаттардың болуын тексеру;

ЖҚОЛ қалдықтарды қабылдау-беру актісін ресімдеу;

қалдықтарды көзбен қарап тексеру – қаптауыштың бүтіндігі, герметикалығы бұзылған және таңбалануы дұрыс болмаған кезде қалдықтарды сақтау пунктінде ұстауға жол берілмейді;

ЖҚОЛ-қамтитын қалдықтар "ЖҚОЛ-қалдықтарды есепке алу журналында" тіркеу. ПХД қамтитын қалдықтар мұндай журналда ЖҚОЛ түрлерінен бөлек есепке алынады. Журналдар нөмірленеді, бауланады, мөрмен, мөртабанмен немесе жауапты адамның қолымен расталады.

63. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар қалдықтарды сақтау пункттерінде оларды залалсыздандыру немесе құрту сәтіне дейін ұстау Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның тізбесіне енгізілген Кодекстің 379-бабының, осы Қағидалардың, ұлттық стандарттардың талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды сақтау пункттерінде уақытша сақтау олар орналастырылған сәттен бастап 24 айдан аспайтын мерзімге жүзеге асырылады. Бұл ретте уақытша сақтау сот шешімімен республикалық меншікке берілген иесіз қауіпті қалдықтарға қолданылмайды.

64. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды 1000 кг-нан астам мөлшерде ұстау қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның және төтенше жағдайлар жөніндегі уәкілетті органның қатысуымен комиссия актісімен расталады. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар сақталатын ғимараттар мен сақтау орынжайлары осы Қағидаларға 15-қосымшаға сәйкес таңбаланады.

65. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтардың иелері мен меншік иелері мамандандырылған ұйымдар арқылы сақтайды немесе осы Қағидалардың талаптарына сәйкес келетін сақтау орындарын өз бетінше ұйымдастырады.

66. ЖҚОЛ және құрамында ЖҚОЛ қамтитын сақтау пункттерінде қалдықтардың басқа түрлерін сақтауға немесе құрамында ЖҚОЛ және құрамында ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды операциялардың өзге де түрлерін жүзеге асыруға жол берілмейді.

67. Меншік иелері немесе меншік иелері өз аумағында сақтау пункттерін ұйымдастыру кезінде мынадай іс-шараларды жүзеге асырады:

ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды сақтау процесінде түзілетін болатын қалдықтарды тұрақты түгендеуді, есепке алуды және сертификаттауды жүргізеді.

қалдықтарды бастапқы және кезекті есепке алу журналын (қалдықтардың түрі, олардың саны, қасиеттері, пакеттердің саны және сәйкестендіру нөмірлері) жүргізуге және жинақталған және тасымалданатын қалдықтардың жай-күйіне мониторинг жүргізеді;

ЖҚОЛ қамтитын қалдықтармен төтенше жағдайлардың алдын алу және құрту жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлейді;

экологиялық қауіпті қызмет түрі ретінде ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды басқаруды міндетті экологиялық сақтандыруды қамтамасыз етеді.

68. ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды сақтау қоймаларының иелері мен меншік иелері мыналарды жүзеге асырады:

қалдықтармен жұмыс істеуге алдын ала және кезеңді медициналық тексеруден және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарымен тиеу, түсіру және қаптау жұмыстарын жүргізу кезінде, сондай-ақ жазатайым оқиғалар мен оқыс оқиғалардан кейінгі қауіпсіздік техникасы бойынша оқудан өткен адамдарды жібереді;

ЖҚОЛ-мен жұмыс істеу үшін жарамды ЖҚҚ, арнайы киім мен аяқ киім, төгілулерге қарсы күрес жиынтықтарын, тұғырықтарды, БҰҰ-сертификатталған сыйымдылықты, алғашқы көмек көрсету құралдарын, алғашқы өрт сөндіру құралдарын және өртке қарсы құрал-жабдықты беру.

69. Қалдықтарды ұшқын шығаратын көздердің, жылыту құрылғыларының жанында ұстауға жол берілмейді.

70. Қосалқы қалдықтары бар бүлінген қаптауыштар (сыйымдылықтар) анықталған кезде олар бүлінген қаптауышты ауыстыру үшін қайта қаптауыш аймағына ауыстырылады.

71. Өртке қарсы құрал-саймандарға кіру жолдарын үйіп тастауға рұқсат етілмейді.

72. Трансформаторлар оларды ашалы автотиегішпен не кранмен жылжыту үшін және сақтау пунктінде ұстау үшін металл тұғырықтарға орнатылады.

73. Бөшкелер жүк паллеттеріне орнатылады және паллеттерге тиісті бекіту құралдарымен бекітіледі.

74. Сақтау пункттерінде қаптауыштар мен жүктерді ұстау металдың тоттануын болдырмайтын тұғырықтарда жүзеге асырылады.

75. Қалдықтардың қаптауыштарын қатарлау кезінде олардың қатарлап сырғып кетуін болдырмау үшін оларды таңу қамтамасыз етіледі.

76. Қаптауыштар паллеттерге қаптауыштарды қайта толтырмай оқылуы үшін сыртқы таңбамен таңбаланады.

77. Ғимараттар немесе ТҚҚ қалдықтарын сақтайтын орынжайлар (бұдан әрі ғимараттар мен орынжайлар) келесі шарттарға сәйкес болуы керек:

барлық ғимараттардағы, орынжайлардағы және алаңшалардағы едендер химиялық әсерлерге төзімді, тозуға төзімді өткізбейтін полимерлі жабыны бар бетон және асфальтбетоннан немесе металдан жасалған тұтас үздіксіз жабыннан тұрады;

ғимараттар мен орынжайларда көмір сүзгісімен немесе барабар органикалық бу сіңіргішпен жабдықталған мәжбүрлі сору-шығару желдеткішінен тұрады;

ғимараттар мен орынжайлардың ішінде міндетті түрде кәріз, оның ішінде сыртқы кәріз жүйелеріне, дренаждарға, нөсер арналарына немесе су қоймаларына қосылған нөсер және дренаж жүйелері болмайды.

78. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды сақтау пункттері мыналармен:

ЖҚОЛ қамтитын сұйықтықтардың төгілу салдарын жоюға арналған құралдардың апатқа қарсы жиынтығымен,

қаптауыштар мен жүк бірліктеріне арналған тұғырықтармен, төгілу және ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтармен жұмыс істеу кезінде түзілетін ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар үшін БҰҰ-ның таңбаланған бос ыдыстарымен және қолданыстан шыққан сыйымдылықтарды ауыстыру үшін және ПХД зақымданған кезде алғашқы көмек көрсету үшін арнайы жинақталған дәрі қобдишасымен жабдықталады.

4-параграф. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды тасымалдау

79. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар қауіпті жүктер болып табылады.

80. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар, оның ішінде ПХД қамтитын жабдықтар мен заттарды тасымалдау автомобиль, теміржол, су және әуе көлік түрлерімен жүзеге асырылады.

81. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар олардың түзілу, жинақталу орындары немесе объектілері, сақтау пункті, құрту объектісі арасында тасымалдау, қауіпті жүктерді тасымалдауға арналған көлік құралдарымен жүргізіледі.

82. ЖҚҚ және құрамында қалдықтары бар қалдықтарды тасымалдау төгілулердің, сұйықтықтардың ағып кетуінің және ЖҚҚ-ның Халықтың денсаулығы мен қоршаған ортаға әсерінің алдын алу үшін сақтық шараларын сақтай отырып жүзеге асырылады.

83. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын жабдықтарды тасымалдау осы Қағидалардың талаптарына сәйкес келетін сертификатталған қаптауыштарда ғана жүзеге асырылады. Қаптауыштарды таңбалаусыз және ҚСН-сіз тасымалдауға жол берілмейді.

5-параграф. ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды залалсыздандыру, құрту және кәдеге жарату технологиялары

84. Кәсіпкерлік субъектілері Қауіпті қалдықтарды қайта өңдеу, залалсыздандыру, кәдеге жарату және (немесе) құрту жөніндегі жұмыстарды орындау үшін (қызметтер көрсету) Кодекстің 336-бабының, "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес, қызметтің тиісті кіші түрі бойынша қоршаған ортаны қорғау саласындағы жұмыстарды орындауға және қызметтер көрсетуге лицензия алады.

85. Құртылатын қалдықтардың әрбір партиясына қалдықтардың меншік иесі, қалдықтардың атауы мен көлемі және жою әдісі көрсетілген құрту Сертификаты беріледі.

86. Құртылған ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтардың меншік иелері оларды жою туралы сертификат алған сәттен бастап бір ай ішінде қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органға сертификатты қоса бере отырып, оларды жою туралы есеп жолдайды.

87. ЖҚОЛ залалсыздандыру және жоюдың барлық пайдаланылатын қондырғылары (қондырғылар кешендері) үшін құрту және жою тиімділігінің коэффициенті (бұдан әрі - ҚЖТК) ең аз дегенде – 99,999%-ды, жою тиімділігінің коэффициенті (бұдан әрі - ЖТК) ең аз дегенде - 99,999%-ды құрайды.

88. Жағу кезінде құрту тиімділігі (ҚТК) – 99,999% және жағу тиімділігінің коэффициенті – 99,99% қамтамасыз етіледі.

89. Екі сатылы жағу кезінде қалдықтарды жағудың температуралық режимі: Негізгі камерада 800 оС және жану камерасында 1200 оС. Бір сатылы жағу кезінде инсинератордағы температура 1200 оС-тан жоғары болады.

90. Жағу аймағында жанатын массаны табу екі секундтан кем болмауы керек (пештің ұзындығына байланысты). Қажетті турбулентті режимді және жанудың толықтығын құру үшін жанатын шикізат пен ауаны беру (есептік мөлшерге 10%-бен артық) қарсы ағынмен жүзеге асырылады.

91. Энергетикалық кәдеге жарату объектілерінде ПХД, ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды энергетикалық кәдеге жаратуға тыйым салынады.

92. ПХД, ЖҚОЛ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды жағуға арналған қондырғы газдарды тазартудың бес-алты сатылы кешенді жүйесімен жарақталады және мынадай құрамдас бөліктерден тұрады:

газ температурасын пайдалану үшін талап етілетін келесі жабдықтарға дейін төмендету үшін рекуператор (жылу алмастырғыш, газ салқындатқыш) (қондырғылар үшін сағатына 500 кг-нан астам);

циклон, үлкен дисперсті қалқыма бөлшектерден газды тазарту үшін;

газ суөткізгіш (қуыс және саптама скрубберлер, Вентури скрубберлері, көбікті және барботажды скрубберлер және т.б.), газды ұсақ дисперсті қалқыма бөлшектерден тазарту, газды газ тәрізді қоспалардан суару сұйықтығына енгізілетін реагенттер есебінен тазарту үшін;

сұйық тамшылардан газды тазартуға арналған тамшылатқыш;

жүйенің кедергісін жеңу және қажетті газ шығынын қамтамасыз ету үшін желдеткіш (түтін сорғысы). Қажет болса, жүйе адсорбермен жабдықталуы мүмкін.

сұйық тамшылардан газды тазартуға арналған тамшылатқыш;

жүйенің кедергісін жеңу және қажетті газ шығынын қамтамасыз ету үшін желдеткіш (түтін сорғысы). Қажет болса, жүйе адсорбермен жабдықталуы мүмкін.

93. Бөлінетін газдарды кешенді тазартпай, жойылуы қиын органикалық ластағыштарды және хлормен қамтылған қалдықтарды жоюға арналған технологияларды пайдалануға тыйым салынады. Бөлінетін газдарды кешенді тазарту

тазартылған бөлінетін газдардағы диоксиндер мен фурандардың бір текше метрге 0,1 нанограммдан аспайтын концентрацияда болуын қамтамасыз етуі тиіс.

2.1-кесте – Ағынды (ағызылған) сулардағы ластағыш заттардың концентрациясының шектеуі

Ластағыш заттар	Сүзілмеген сынамалардағы шектеу мәні, мг/л, (диоксиндер мен фурандар–нг/л)
1. Жалпы қалқыма заттар*	30(95%) -45,0(100%)
2. Сынап және оның қосылыстары, Hg қайта есептегенде	0,03
3. Кадмий және оның қосылыстары, Cd қайта есептегенде	0,05
4. Таллий және оның қосылыстары, Tl қайта есептегенде	0,05
5. Мышьяк қосылыстары, As қайта есептегенде	0,15
6. Қорғасын және оның қосылыстары, Pb қайта есептегенде	0,2
7. Хром және оның қосылыстары, Cr қайта есептегенде	0,5
8. Мыс және оның қосылыстары, Cu қайта есептегенде	0,5
9. Никель және оның қосылыстары, Ni қайта есептегенде	0,5
10. Мырыш және оның қосылыстары, Zn қайта есептегенде	1,5
11. Диоксиндер (ПХДД) және фурандар (ПХДФ)	0,3 нг/л

Ескерту: * өлшемдердің жалпы санының 95%-ы үшін және барлық өлшемдердің 100%-ы үшін мән шектері.

94. ПХД, ЖҚҚ және ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды залалсыздандыру және құрту жөніндегі қондырғылар үшін атмосфералық ауаға шығарындылардағы (эмиссиялардағы) ластағыш заттар концентрациясының мынадай орташа тәуліктік шектері белгіленеді.

2.2-кесте – Атмосфералық ауаға шығарындылардағы ластағыш заттардың концентрациясының ең жоғары орташа тәуліктік шектері

Ластағыш зат	ПХДД және ПХДФ үшін шектеу мәні, мг/м3, нг/м3
1. Жалпы шаң	10
2. Газ тәрізді және ұшпалы органикалық заттар, органикалық көміртегін қайта есептегенде	10
3. Сутегі хлориді (HCl)	10
4. Сутегі фториді (HF)	1
5. Күкірт диоксиді (SO2)	50
6. Азот монооксиді (NO) және азот диоксиді (NO2), NO2, қайта есептегенде	200
7. ПХДД және ПХДФ	0,1 нгТЭ

Орташа тәуліктік концентрациялар 24 сағат ішінде бір сағат аралықпен немесе 24 сағаттық уақыт аралығы ішінде қондырғының жұмыс режиміндегі жұмыс уақыты ішінде, бірақ кемінде 8 (сегіз) сағат өлшем нәтижелерінің орташа арифметикалық мәні ретінде есептеледі.

95. Ластағыш заттар шығарындыларының қалдықтарын термиялық залалсыздандыру кезінде 2.1, 2.2-кестелерде белгіленген шектеу құрамнан жоғары түзілуіне жол бермеу мақсатында, осы Қағидалардың 92-тармағына сәйкес түтін газдарын тазартудың сертификатталған кешенді жүйесімен жарақтандырылмаған қондырғыларды пайдалануға жол берілмейді.

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен және оларды
қамтитын
қалдықтармен жұмыс істеу
қағидаларына
1-қосымша

Ескерту. 1-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Экология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 10.10.2024 № 241 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1-нысан

Ұсынылады: Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелері.

Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған:

<https://www.gov.kz/memleket/entities/ecogeo/?lang=ru>

Әкімшілік деректердің атауы: ПХД қамтитын жабдықты есепке алу тізілімі.

Әкімшілік деректер индексі: № ЖҚОЛ-01 нысаны.

Жиілік: жылдық.

Есепті кезең: __ жыл.

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: ЖҚОЛ қамтитын заттар, ЖҚОЛ қамтитын жабдықтар, ЖҚОЛ қамтитын заттар мен қалдықтардың меншік иелері.

Әкімшілік деректер нысанын ұсыну мерзімі: жабдықтың, заттардың немесе қалдықтардың мәртебесін өзгертудің жоспарланған күнінен кемінде 60 күнтізбелік күн бұрын.

ПХД қамтитын жабдықты есепке алу тізілімі

1-кесте

№ р/с	Жабдықтың атауы	Т и п і / маркасы	Сәйкестендіру нөмірі	Тобы	Өндіруші, өндіруші ел	Шығарылған жылы	Дайындаушы зауытпен көзделген пайдалану мерзімі
1	2	3	4	5	6	7	8

Кестенің жалғасы

Сұйықтықтың атауы	Жалпы салмағы, кг	Сұйықтықтың көлемі, кг	Орналастыру орны	Пайдалану мәртебесі	Ағып кетудің болуы	Қызмет көрсететін ұйымдар (байланыс деректері). Соңғы қызмет көрсету уақыты
9	10	11	12	13	14	15

Ескерту: кг – килограмм.

Атауы _____

Мекенжайы _____

Телефон _____

Электронды пошта мекенжайы _____

Орындаушы _____

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

қолы

Басшы немесе оның міндетін атқарушы тұлға

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

"ПХД қамтитын жабдықты
есепке алу тізілімі" әкімшілік
деректерді жинауға арналған
1-нысанға қосымша

"ПХД қамтитын жабдықты есепке алу тізілімі" әкімшілік деректер нысанын толтыру бойынша түсініктеме (№ ЖҚОЛ-01 нысан)

№ ЖҚОЛ-01 нысаны мынадай түрде толтырылады:

2-бағанда мәртебесінде өзгерістер болған жабдықтың атауы көрсетіледі.

3-бағанда жабдықтың типі/маркасы көрсетіледі.

4-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

5-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

6-бағанда жабдықты өндіруші/өндіруші ел көрсетіледі.

7-бағанда жабдықтың шығарылған жылы көрсетіледі.

8-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

9-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

10-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

11-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

12-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

13-бағанда жабдықтың ағымдағы мәртебесі көрсетіледі – "пайдалану", "жөндеу", "резерв", "сақтау пункттерінде ұстау", "есептен шығарылды", "қалдықтар".

14-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

15-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын
қалдықтармен
жұмыс істеу қағидаларына
2-қосымша

Электр жабдықтарын ПХД-түгендеуді жүргізу жоспары

№ п/с	Іс-шара	Жауапты тұлға	Орындау мерзімі	Құжат/жазба
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын
қалдықтармен
жұмыс істеу қағидаларына
3-қосымша

ПХД түгендеу кезіндегі жабдықтардың сәйкестендіру нөмірінің құрылымы

1. Жабдықтың сәйкестендіру нөмірі (СН) үш бөлімнен тұрады.

а) Бірінші секцияда төмендегі нөмірлеуге сәйкес сәйкестендіру объектісі орналасқан аймақты көрсетеді (1-ден 16-ға дейін).

б) Екінші секцияда заңды, жеке тұлға-жабдық иесінің аты-жөні көрсетіледі.

с) Үшінші секцияда жабдықтың алты таңбалы реттік сериялық нөмірі көрсетіледі.

2. заттаңба өлшемінің СН 15*3 см. Кішірек өлшемдегі заттаңбаларды жабдыққа 15*3 см заттаңбаларды қою физикалық мүмкін болмаған жағдайда қолдануға болады. Мұндай жағдайларға тар бөлмелерде орнатылған күрделі пішінді, шағын өлшемді немесе жабдық жатады..

3. СН құрылымы

1-секция	2-секция	3-секция					
1	Кәсіпорындардың атауы	0	0	0	0	0	1

Сәйкестендіру нөмірінің бірінші секциясындағы аймақтарды нөмірлеу тәртібі:

[illegible]

Астана қаласы		1
Алматы қаласы	-	2
Ақмола облысы	-	3
Ақтөбе облысы	-	4
Алматы облысы	-	5
Атырау облысы	-	6
Батыс Қазақстан облысы	-	7
Жамбыл облысы	-	8
Қарағанды облысы	-	9
Қостанай облысы	-	10
Қызылорда облысы	-	11
Манғыстау облысы	-	12
Шымкент қаласы	-	13
Павлодар облысы	-	14
Солтүстік Қазақстан облысы	-	15
Шығыс Қазақстан облысы	-	16
Түркістан облысы	-	17
Ұлытау облысы	-	18
Абай облысы	-	19
Жетісу облысы	-	20

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын
қалдықтармен
жұмыс істеу қағидаларына
4-қосымша

ПХД-түгендеуге арналған жабдықтардың сәйкестендіру нысаны

ПХД-түгендеуге арналған жабдықтардың сәйкестендіру нысаны		
1	Жабдықтардың атауы	
2	Жабдықтардың сәйкестендіру нөмірі (СН)	
3	Жабдықтардың түрі мен маркасы	
4	Сериялық нөмірі	
5	Өндіруші, өндіруші ел	
6	Жабдықтардың орналасқан жері	
7	Негізгі техникалық сипаттамалар	
8	Өндірілген жылы	
9	Физикалық параметрлер:	* Жалпы салмағы (кг)
		* Майдың көлемі / салмағы (л немесе кг)
		* Құрғақ күйдегі жабдықтың массасы (кг)
		* Жабдықтардың көлемдері (ұзындығы, ені, биіктігі, м)
10	Майдың, синтетикалық сұйықтықтың атауы	

11	Майда/синтетикалық сұйықтықта ПХД бар ма?		Ия/жоқ	ппм
12	Майда/синтетикалық сұйықтықта ПХД болуы немесе болмауы туралы қорытынды қандай негізде жасалды?			
13	Пайдалану деректері	Пайдаланылады		
		Пайдаланылмайды		
14	Жабдықтың техникалық жағдайы	* Ағып кету бар ма?		
		* Жабдықтың астындағы негіз (бетон, топырақ) ластанған ба?		
		* Жабдықтың бүлінуінің сыртқы белгілері бар ма (коррозия, жарықтар)?		
		* Жабдықтың орналасу орнының сипаттамасы (ашық ауада, жұмыс орынжайда, оқшауланған жабық орынжайда)		
15	Жабдықты күтіп ұстау және техникалық қызмет көрсету, күту; жабдықты ағымдағы жөндеу	* Жабдыққа техникалық қызмет көрсетуді кім жүргізеді?		
		* Толтыру үшін қолданылатын сұйықтықтың атауы?		
		* Сұйықтықты ауыстыру жүргізілді ме? олай болса, соңғы ауыстыру қашан болды?		
		* Қандай компания сұйықтықты ауыстырды ?		
		* Синтетикалық сұйықтықтың немесе майдың қандай маркасымен ауыстырылды? (Атауы түпнұсқа тілінде)		
Жауапты тұлғаның және орындаушының Т. А. Ә., лауазымы, қолы, күні				
16	Жауапты тұлға:	_____		күні
		қолы		
17	Орындаушы:	_____		күні
		қолы		

Ескерту: жабдықтардың әрбір есептік бірлігіне толтырылады.

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын
қалдықтармен
жұмыс істеу қағидаларына
5-қосымша

КСРО және ТМД өндірілген ПХД-мен толтырылған жабдықтардың анықтамалық тізбесі

Трансформаторлар

Құрамында ПХД бар трансформаторлар совтолмен толтырылды (пентахлордифенил мен трихлорбензол қоспасы, - совтол-1, совтол-10, совтол-11, совтол-Ю және басқалары) Өндірушілер - Уралэлектротяжмаш (мұнда - УЭТМ, Ресей), Чирчик трансформатор зауыты (ЧТЗ, Өзбекстан).

			Салмағы, кг

№	Трансформатор моделі	Дайындаушы зауыт	Барлығы	С ұ й ы қ диэлектриктің салмағы
Үш фазалы герметикалық трансформаторлар				
1	ТНЗ-25/10	ЧТЗ	490	160
2	ТНЗ-40/10	ЧТЗ	610	205
3	ТНЗ-630/10	ЧТЗ	3400	1100
4	ТНЗ-1000/10	ЧТЗ	5000	1800
5	ТНЗ-1600/10	ЧТЗ	8000	2850
6	ТНЗ-2500/10	ЧТЗ	12000	4120
Тиристорлық түрлендіргіштердің үш фазалы трансформаторлары				
7	ТНЗП-400/10	ЧТЗ	3250	1380
8	ТНЗП-630/10	ЧТЗ	4000	1350
9	ТНЗП-1000/10	ЧТЗ	5300	1970
10	ТНЗП-1600/10	ЧТЗ	8250	2850
Тиристорлық электролизер түрлендіргіштерін қоректендіруге арналған өтемдік реакторы бар үш фазалы трансформаторлар				
11	ТНЗПУ-1000/10	ЧТЗ	6000	2200
12	ТНЗПУ-2000/10	ЧТЗ	9000	3260
Дәнекерлеу аппараттарының қоректену трансформаторы				
13	ТНЗС-2500/10	ЧТЗ	11550	4160
Үш фазалы трансформаторлар				
14	ТНП-400/10	УЭТМ		1500
15	ТНП-800/10	УЭТМ		2750
16	ТНП-1600/10	УЭТМ		3500
17	ТНП-1000/10	УЭТМ		2500
18	ТНПУ-2000/10	УЭТМ		3350
19	ТНР-420/0,5П	УЭТМ	1900	800
20	ТНР-750/10	УЭТМ	4600	1700
21	ТНР-1800/10	УЭТМ	6100	2500
22	ТНРУ-1200/10	УЭТМ	5600	2200
23	ТНРУ-2000/10	УЭТМ	8350	3350

ПХД қамтитын конденсаторлар, КСРО

	Типі	Өндіруші	Салмағы, кг	Мақсаты
	КС, КСК	СКЗ, УККЗ	17-57	Қ у а т коэффициентін арттырудың косинустық конденсаторлары (оның ішінде электр жетегі бар локомотивтерде)

	ПЭСВК ЭС, ЭСВ, ЭСБ ЭСВК, ЭСВКП, ЭСВП, ЭСС	УККЗ СКЗ УККЗ	18 2,5-149	Термиялық электр кондырғыларындағы реактивті қуатты өтеудің косинустық конденсаторлары (индукциялық, доғалық пештер)
	КСЭ	УККЗ	217	
	КСЭК	УККЗ	332	
	КСТС	УККЗ	207	ТДК-500 дәнекерлеу аппараттарының трансформаторлары ндағы реактивті қуатты өтеу
	КСП	УККЗ	55	ЭБЖ өткізу кабілетін арттыру үшін индуктивті кедергінің бойлық өтемі
	КСШ, КСФ	УККЗ	55	ЭБЖ параллель, сүзгі, шунт батареялары үшін
	КСКФ КСКШ	УККЗ	52 55	Конденсаторлық сүзгіш батареяларға және ЭБЖ қондырғыларына арналған резонанстық конденсаторлар
	БКС (БСК)		1,7-2,7	Бір фазалы электр қозғалтқыштары үшін
	КСПР			Шахталардың жерасты камераларында және электровоздың қабылдау контурының индуктивті кедергісі мен желінің индуктивті кедергісін өтеу
	ДС			Тұрақты токтың ЭБЖ үшін демпферлік
	ГСТ РСТ РСТО	СКЗ	33 30 30	Электр көлігінің тартқыш қозғалтқыштарыны

	ФС ФСТ		33	ң тиристорларын қоректендіру конденсаторлары
	ПС ПСВ ПСВИ ПСК	СКЗ	6 30	Жартылай өткізгіш түрлендіргіштердің конденсаторлары (пентахлорбифенил)
	ПСП ФСК			Жартылай өткізгіш ж и і л і к түрлендіргіштерінің конденсаторлары
	ДС ИС	СКЗ	28-120	Импульстік конденсаторлар
	ЛС ЛСЕ ЛСМ		0,14-5,34	Люминесцентті шамдар үшін, қуатты арттыру, балласты

Конденсаторлардың әріптік белгілері (КСРО, ТМД)

Әріп	Әріптер қағидасы	Мәні	Әріп	Әріптер қағидасы	Мәні
В		С у д ы салқындату тізбегінің болуы	П	1	Жартылай өткізгіш түрлендіргіштер үшін
Г	3	Электрогидравл икалық әсер үшін	П	соңғы	Тұғырықпен
Г	1	Сөндіргіш	П	3	Үлдірлі диэлектрик,
Д	1	Дефибрилляторл арға арналған кернеу бөлгіш	П	3	Бойлық өтемақы
Д	1	Демпферлік	П	4	Сыйымдылықты реттейтін баптаушы
И	1	Импульстік	Р	соңғы	Кеніштік электровоздарда кеңейткіштің болуы
И	3	Өлшеуіш	Р	1	Реттеуші
К	1	Косинусты, конденсатор	С	1	Байланыс конденсаторлар ы

					Синтетикалық
К	3	Аралас диэлектрик, қағаз + полипропилен үлдірі	С	2	

					диэлектрлік сұйықтық
К	2	Кастор майын сіңдіру	Т	3	ТЖ кіші станцияларының тартқыштары
Л	1	Люминесцентті шамдар үшін	Т	3	Тиристорды басқару үшін
М	2,3	Мұнай майымен сіңдіру	У	соңғының алдында	Қалыпты климат үшін
М		Кемелерде қолдану үшін-теңіз	Ф	1,3	Сүзгілік
М	3	Т ө м е н индуктивті	Ш	3	Шунт
О	1,2	Қуатты іріктеу	Э	1,2,3	Электротермиялық қондырғылар үшін
О	4, соңғы	А у а н ы мәжбүрлеп салқындату	Э	2	Экологиялық қауіпсіз диэлектрик (1995 жылдан кейін)

ПХД негізіндегі сауда атауларының, материалдардың тізбесі

№	Түпнұсқа атауы	Орыс тіліндегі атауы	т*	к*
1	Aceclor	Ацеклор	т	
2	Adkarel	Адкарел		
3	ALC	АЛС		
4	Apirolio	Апиролио	т	к
5	Apirorlio	Апирорлио		
6	Arclor B			к
7		Ареклор	т	
8	Arochlor (-s)	Арохлор	т	к
9	Arochlor 1016,1221,1232,1242 , 1254,1260,1262,1268	Арохлор 1016,1221,1232,1242 , 1254,1260,1262,1268	т	к
10	Aroclor (-s)			
11	Arubren	Арубрен		
12	Asbestol	АсбесЖҚОЛ	т	к
13	ASK	АСК		
14	Askarel (Askael)	Аскарел	т	к
15	Auxol			
16	Bakola (131)	Бакола 131	т	к

17		Биклор		к
18	Biphenyl(-s)	Бифенил(-ы)		
19	Capacitor 21			к
20	Chlophen	Клофен	т	к
21	Chlophen-A30(50,60)	Клофен-A30 (50,60)		
22	Chloretol			
23	Chlorextol	ХлорексЖҚОЛ	т	
24	Chlorin(a)ol	Хлорин(а)ол		к
25	Chlorobi(di)phenyl	Хлороби(ди)фенил		
26	Chlorphen	Клорфен	т	
27	Chlorynated			
28	Chorextol			
29	Chorinol			
30	Clophen			
31	Clophenharz			
32	Cloresil	Клорезил		
33	Clorina(o)l			
34	Clorphen			
35		Циклонил		к
36	Decachlorodiphenyl			
37	Delor	Делор		
38	Delorene			
39		Диалор		к
40	Diaclor	Диаклор	т	к
41	Dicolor			
42	Diconal			
43		Дик(а)нол	т	к
44	diphenyl(-s)			
45		Дисконон		к
46	DK	Дк	т	к
47	Duconal			
48	Dykanol	Дуканол	т	к
49		Дуконол		
50	Educarel			
51	EEC-18	ЕЕС-18	т	
52	Elaol			
53	Electrophenyl	Электрофенил		
54	Elemex	Элемекс	т	к
55	Elinol			
56	Eucarel	Эвкарель		к
57	Fenchlor			

58	Fenclor			
59	Fenocloro			
60	Flamol			
61	Gilotherm			
62		Гивар		к
63		Гексол		
64	Hydol	Гидол	т	к
65		Гидрол		
66	Hyrol			
67				

Кестенің жалғасы

Өндіруші елдің атауы	№	Түпнұсқа атауы	Орыс тіліндегі атауы	т*	к*	Өндіруші ел атауы
	71	Hyvol	Гивол		к	Aerovox
	72	Inclor	Инклор			
	73	Inerteen(-n)				
	74	Inertin	Инертин	т	к	АҚШ - Westinghouse
	75	Kanec(h)lor	Канехлор 400 (500)	т	к	Жапония
P.R. Mallory & Company	76	Kenneclor	Кенеклор	т	к	Жапония
	77		КЖ-50			КСРО
АҚШ - Монсанто	78		Конденсаторлы		к	КСРО
АҚШ - Монсанто	79	Leromoll				
	80		Леромил			
	81	Magvar	Магвар			
АҚШ - American Corporation	82		МГ-55			
	83	Montar	Монтар			
АҚШ - ESCO Manufacturing Company, Heavy Duty Electric, Ferranti-Packard Limited, Research-Cottrell, Universal Manufact.	84	MSC 1489	МЦС 1489		к	АҚШ - Монсанто
	85	Nepolin	Неполин	т		
	86		Нирен			

	87	NoFlamol	НоФамол			
	88		Нитросовол			КСРО
	89	No-Flamol	Но-ФламоЛ	т	к	WagnerElectric
Германия	90	Non-Olex-sf-d				
	91	Non-flammableLiquid		т	к	АҚШ - ITE Circuit Breaker Company, Federal
	92	Orophene				
АҚШ - Allis-Chalmers	93	PCB(-s), -'s				
АҚШ - SpragueElectricCompany	94		Пентахлорди фенил			КСРО
	95		Пермитол			
Jard-Corporation	96	Pheaoclor				
	97	Phenochlor				
	98		Фенхлор	т	к	Италия
	99		Фенеклор ДП6			
	100	Phenoclor				
	101	Plastivar	Пластивар			
	102	Polychlorinated				
	103	Polychlorobidi)phenyl				
	104	Prodelec				
	105	Pydraul	Пидрол			АҚШ
	106	Pyraclor				
ЧКСРО	107	Pyralene	Пирален	т	к	Франция
	108	Pyranol	Пиранол	т	к	АҚШ - GeneralElectric
	109	Pyroclor	Пирохлор	т		
SangamoElectricCompany	110		Пирохлор			
	111		ПирокоЛор			
	112	Pyronol				
АҚШ	113		Сафт-Кул			АҚШ - KuhlmanElectric

	114	Saf-T-Khul	Саф-Т-Кул	т	к	АҚШ - KuhlmanElectric
	115	Saf-T-Kohl				
	116	Saf-T-Kuhl				
	117	Santosol				
CornellDubbiler	118	Santotherm, (FR)	Сантотерм (ФР)			Жапония - Mitsubishi
	119	Santothern				
	120	Santovac	Сантовак (1,2)			
АҚШ - Power Zone Transformer, Niagara Transformer	121		Сибанол			
	122		Совал			КСРО
	123		Совол			КСРО
АҚШ - McGrawEdison	124		Соволпластификатор-ный			КСРО
	125		Соволэлектро изоляц.			КСРО
ElectricalUtilitiesCorporation	126		Совол-1, -10			КСРО
	127		Совол-2		к	КСРО
	128		Совтол, -10, -11, -Ю	т		КСРО
	129		Сорол			КСРО
	130		Солвол			КСРО
	131		Т-60			
	132	Therminal				
КСРО	133	T(h)erminol	Терминол			АҚШ, ГФР
	134	Terphenychlor				
	135		Трихлордифенил, ТХД		к	КСРО
	136		Трихлорбифенил, ТХБ		к	КСРО
	137	Turbinol				

* Ескерту "t" - трансформаторларда, 2. "k" - конденсаторларда

** КСРО-да қолданылған полихлордифенил негізіндегі өнеркәсіптік өнімдердің сауда және техникалық атаулары: гексол, нитросовол, пентахлордифенил, совол (оның ішінде: совол-2, электр оқшаулағыш совол, соволпластификатор), совтол (оның ішінде: совтол-1, совтол-10, совтол-11, совтол-Ю), трихлордифенил.

Жойылуы қиын органикалық

ПХД қамтитын жабдықтарды таңбалау

1. Заттаңба зауыттық тақтайшаның жанына немесе жабдықтың алдыңғы (көрінетін) жағына бекітіледі.
2. 1-топтың жабдығына арналған қызыл түсті заттаңба.
3. 2-топтың жабдығына арналған сары түсті заттаңба.
4. 3-топтың жабдығына арналған жасыл түсті заттаңба.
5. Жабдықты таңбалауға арналған заттаңбалар су өткізбейтін пластикалық пленкадан өздігінен жабысатын негізде жасалады.
6. Заттаңбаның өлшемі 10 см × 7 см. Кішігірім заттаңбаларды жабдыққа 10x7 см өлшемді заттаңбаларды орналастыруға физикалық мүмкіндік болмаған жағдайда қолдануға болады. Мұндай жағдайларда күрделі пішінді, кішкентай өлшемді немесе тар бөлмелерде орнатылған жабдықты таңбалау қажеттілігі туындайды.
7. Заттаңбалар су мен жарыққа төзімді пластиктен жасалған.

Сынама алуды есепке алу журналы

№ р/с	Типі / маркасы	СН	Сынама нөмірі	Сынама көлемі	Жабдыққа а сынамасы н	Іріктеу жүргізушінің АЖТ, қолы

	Жабдыктардың атауы				Іріктеу күні, уақыты	іріктеу нүктесі	лауазымы	
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын қалдықтармен
жұмыс істеу қағидаларына
8-қосымша
Нысан

Сынаманы іріктеу актісі

1. Ұйымның атауы, _____

2. Бұл акті "_____" _____ 20____ жылы полихлордифенилді бар екендігін анықтау үшін алынған сынамаларға құрылған

(_____),
(_____) (_____)
(_____), (_____)
(_____), (_____),

қажет болған жағдайда басқа заттарды белгілеу

3. Негізгі деректер

Жабдыктардың атауы (Жабдыктардың қалдықтар)	Типі/маркасы	Жабдыктар тобы	Жабдыктардың СН	Сынама нөмірі	Жабдыктарды орналастыру орны

4. Жабдықты өндіруші және шығарылған жылы

_____

5. Сынаманың көлемі, ыдыстың және қаптауыштың түрі

_____

6. Іріктеу актісінің дана саны көлемі _____

7. Сынаманы іріктеді

Сынаманы алған АЖТ, лауазымы	қолы
8. Сынама алуға қатысқандар:	

Сынама алуға қатысушы АЖТ, лауазымы	қолы

Сынама алуға қатысушы АЖТ, лауазымы	қолы
	Жойылуы қиын органикалық ластағыштармен және оларды қамтитын қалдықтармен жұмыс істеу қағидаларына 9-қосымша

Ескерту. 9-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Экология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 10.10.2024 № 241 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2-нысан

Ұсынылады: Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелері.

Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған:

<https://www.gov.kz/memleket/entities/ecogeo/?lang=ru>

Әкімшілік деректердің атауы: Диэлектрлік сұйықтықтармен толтырылған электр жабдықтарын есепке алу тізілімі.

Әкімшілік деректер индексі: № ЖҚОЛ-02 нысаны.

Жиілік: жылдық.

Есепті кезең: __ жыл.

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: ЖҚОЛ қамтитын заттар, ЖҚОЛ қамтитын жабдықтар, ЖҚОЛ қамтитын заттар мен қалдықтардың меншік иелері.

Әкімшілік деректер нысанын ұсыну мерзімі: жыл сайын, есепті жылдан кейінгі 31 наурызға дейінгі мерзімде.

2-кесте

Меншік иесінде диэлектрлік сұйықтықтармен толтырылған электр жабдықтары (барлығы)	_____	есеп бірлігі	1-топтағы жабдықтардың саны	_____	есеп бірлігі
Тізілімге ПХД түгендеуден өткен электр жабдығының бірліктері енгізілді (барлығы)	_____	есеп бірлігі	2-топтағы жабдықтардың саны	_____	есеп бірлігі

				3-топтағы жабдықтардың саны				
№ р/с	Жабдықтың атауы	Типі/маркасы	Сәйкестендіру нөмірі	Тобы	Өндіруші, өндіруші ел	Шығарылған жылы	Сұйықтың атауы	Пайдалану аяқталған жыл
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Кестенің жалғасы

Жалпы салмағы, кг	Сұйықтың көлемі, кг	Орналастыру орны	Пайдалану мәртебесі	Ағып кетудің болуы	Қызмет көрсететін ұйымдар байланыс деректері). Соңғы қызмет көрсету уақыты
10	11	12	13	14	15

Ескерту: кг – килограмм.

Атауы _____

Мекенжайы _____

Телефон _____

Электронды пошта мекенжайы _____

Орындаушы _____

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

қолы

Басшы немесе оның міндетін атқарушы тұлға

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

"ПХД қамтитын жабдықты
есепке алу тізілімі" әкімшілік
деректерді жинауға арналған
2-нысанға қосымша

Әкімшілік деректер нысанын толтыру бойынша түсініктеме "Диэлектрлік сұйықтықтармен толтырылған электр жабдықтарын есепке алу тізілімі" (№ ЖҚОЛ-02 нысаны) № ЖҚОЛ-02 нысаны келесідей түрде толтырылады:

2-бағанда – трансформатор, тоқ трансформаторы, кернеу трансформаторы, реактор, конденсатор, түзеткіш, магниттік күшейткіш, электромагнит, май толтырылған ажыратқыш полюсі, электромотор, доға сөндіргіш катушка, жоғары вольтты кіріс, сынақ тогының көзі сияқты нақты жабдық жататын жабдық түрінің атауы көрсетіледі.

3-бағанда жабдықтың типі/маркасы көрсетіледі.

4-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

5-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

6-бағанда жабдықты өндіруші/өндіруші ел көрсетіледі.

7-бағанда жабдықтың шығарылған жылы көрсетіледі.

8-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

9-бағанда өндіруші ұсынған техникалық пайдалану мерзімін, жабдықтың ағымдағы техникалық жай-күйін, оны пайдаланудан шығару жөніндегі жоспарлардың болуын ескере отырып және ПХД-бар жабдықты сақтау пункттерінде пайдалануды және күтіп-ұстауды шектеу жөніндегі осы Қағидалардың талаптарын ескере отырып, жабдықты пайдалану мерзімінің аяқталуының жоспарлы жылы көрсетіледі.

10-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

11-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

12-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

13-бағанда жабдықтың ағымдағы мәртебесі көрсетіледі – "пайдалану", "жөндеу", "резерв", "сақтау пункттерінде ұстау", "есептен шығарылды", "қалдықтар".

14-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

15-бағанда тиісті сұратылған деректер көрсетіледі.

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын
қалдықтармен
жұмыс істеу қағидаларына
10-қосымша

Ескерту. 10-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Экология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 10.10.2024 № 241 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3-нысан

Ұсынылады: Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелері.

Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған:

<https://www.gov.kz/memleket/entities/ecogeo/?lang=ru>

Әкімшілік деректердің атауы: Сұйық диэлектриктермен толтырылған электр жабдығының, ЖҚОЛ қамтитын жабдықтардың, ЖҚОЛ қамтитын заттар мен ЖҚОЛ қамтитын қалдықтардың меншік иелерінің ақпараттық парағы.

Әкімшілік деректер индексі: № ЖҚОЛ-03 нысаны.

Жиілік: жылдық.

Есепті кезең: __ жыл.

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: ЖҚОЛ қамтитын заттар, ЖҚОЛ қамтитын жабдықтар, ЖҚОЛ қамтитын заттар мен қалдықтардың меншік иелері.

Әкімшілік деректер нысанын ұсыну мерзімі: жыл сайын, есепті жылдан кейінгі 31 наурызға дейінгі мерзімде.

3-кесте

№	Компания және нысандар туралы ақпарат

1	Меншік иесінің атауы:		
2	Заңды тұлғаның мекенжайы:		
3	Электр жабдықтары бар объектілердің орналасқан жерінің мекенжайлары:		
4	Телефон:		
	Факс:		
	Электронды пошта мекенжайы:		
5	Т.А.Ә. /лауазымы:		
6	Компания түрі (өнеркәсіптік, ауылшаруашылық, коммуналдық немесе әлеуметтік нысан):		
7	Жеке немесе мемлекеттік:		
8	Нысандардың орналасқан жері:	Өнеркәсіптік аймақ	Оның ішінде су қорғау аймағында
		Қалалық аймақ	Оның ішінде ЕҚТА
		Ауылдық жерлер	
9	Кәсіпорындағы жұмысшылар саны:	<10	
		10-50	
		>50	
10	Диэлектрлік сұйықтықтармен толтырылған электр жабдықтарының бірлік саны:	Трансформаторлар	
		Конденсаторлар	
		май толтырылған ажыратқыштар	
		басқа	
		БАРЛЫҒЫ	
11	ПХД түгендеуден өткен жабдықтардың бірлік саны:	Трансформаторлар	
		Конденсаторлар	
		май толтырылған ажыратқыштар	
		Басқа	
		БАРЛЫҒЫ	
12	Нәтиже бойынша ПХД түгендеуге жатқызылатын жабдықтардың бірлік саны:	1-топ "ПХД қамтылған"	
		2-топ "ПХД қамтылуы мүмкін"	
		3-топ "ПХД қамтылмаған"	
		БАРЛЫҒЫ	
13	1-топтағы жабдықтардағы ағызылатын ПХД-сұйықтықтардың салмағы, кг		
14	1-топтағы ПХД-қамтитын жабдықтың салмағы, кг		
15	1-топ жабдықтарындағы ПХД салмағы, 100% ПХД қайта есептегенде, кг		

16	ЖҚОЛ қамтитын жабдықтар салмағы, (ПХД қоспағанда), кг	
17	Қатты ПХД-қалдықтар салмағы, кг	
18	Сұйық ПХД-қалдықтар салмағы, кг	
19	ЖҚОЛ қамтитын заттар мен қалдықтар атауы	
20	ЖҚОЛ қамтитын қатты қалдықтар салмағы (ПХД-қалдықтарды қоспағанда), кг	
21	ЖҚОЛ қамтитын сұйық қалдықтар салмағы (ПХД-қалдықтарды қоспағанда), кг	

Ескерту: Т.А.Ә. – Тегі, аты, әкесінің аты;
ЕҚТА – Ерекше қорғалатын табиғи аймақтарда;
кг – килограмм.

Атауы _____

Мекенжайы _____

Телефон _____

Электронды пошта мекенжайы _____

Орындаушы _____

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

қолы

Басшы немесе оның міндетін атқарушы тұлға

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

"Сұйық диэлектриктермен
толтырылған электр
жабдығының, ЖҚОЛ қамтитын
жабдықтардың, ЖҚОЛ
қамтитын заттар мен ЖҚОЛ
қамтитын қалдықтардың меншік
иелесінің ақпараттық парағы"
әкімшілік деректерді жинауға
арналған нысанға
қосымша

"Сұйық диэлектриктермен толтырылған электр жабдығының, ЖҚОЛ қамтитын жабдықтардың, ЖҚОЛ қамтитын заттар мен ЖҚОЛ қамтитын қалдықтардың меншік иелесінің ақпараттық парағының" әкімшілік деректер нысанын толтырылуы бойынша түсіндірме (№ ЖҚОЛ-03 нысаны)

1. Әкімшілік деректер нысаны "Сұйық диэлектриктермен толтырылған электр жабдығының, ЖҚОЛ қамтитын жабдықтардың, ЖҚОЛ қамтитын заттар мен ЖҚОЛ қамтитын қалдықтардың меншік иелесінің ақпараттық парағы" (бұдан әрі – № ЖҚОЛ-3 нысаны).

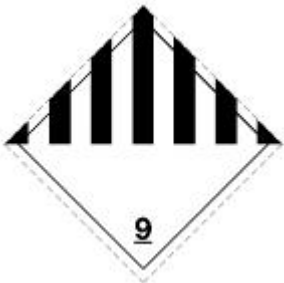
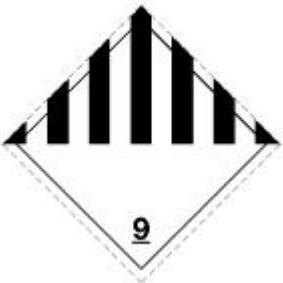
2. № ЖҚОЛ-3 нысанында сұратылатын деректерге сәйкес, ЖҚОЛ қамтитын заттары, ЖҚОЛ қамтитын жабдықтары, ЖҚОЛ қамтитын заттар мен қалдықтары бар меншік иелері компаниялары мен объектісі туралы ақпарат толтырылады.

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын
қалдықтармен
жұмыс істеу қағидаларына
11-қосымша

ПХД тасымалдау кезінде жүк бірлігін таңбалау

Таңбалау күн сәулесінің әсеріне төзімді су өткізбейтін пластиктен жасалады және жүк бірлігінің алдыңғы (көрінетін) жағына бекітіледі. Қауіптілік белгілері 45° бұрышпен (ромб түрінде) бұрылған шаршы түрінде болады, ең аз өлшемдері 100 × 100 мм белгілердің ішкі жағынан жиегіне параллель 5 мм қашықтықта сызық бар. Белгінің жоғарғы жартысында сызық символмен бірдей түсті болады, ал белгінің төменгі жартысында ол төменгі бұрышта көрсетілген санмен бірдей түсті болады. Белгілер қарама-қарсы фонда орналасады немесе нүктелі немесе тұтас сыртқы контурмен қоршалады.

Қауіпті қалдықтарды автомобиль көлігімен тасымалдау кезінде мынадай таңбалау пайдаланылады:

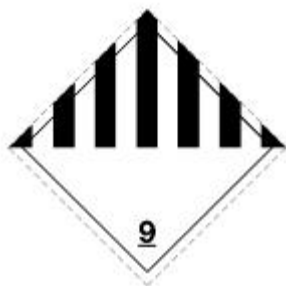
Сұйық ПХД қалдықтарға арналған таңбалау		Қатты ПХД қалдықтарға арналған таңбалау	
UN 2315		UN 3432	

ПХД қалдықтарын теңіз арқылы тасымалдау кезінде қоршаған ортаға қауіпті заттың таңбалық белгісі (балық және ағаш), заттың атауы мен жай-күйі қосымша көрсетіледі.

Сұйық ПХД қалдықтарға арналған таңбалау		

POLYCHLORINATED
BIPHENYLS, LIQUID

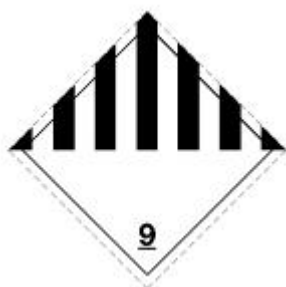
UN 2315

Қатты ПХД қалдықтарға арналған таңбалау

POLYCHLORINATEDBIPHENYL
S, SOLID

UN 3432

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын
қалдықтармен
жұмыс істеу қағидаларына
12-қосымша

ЖҚОЛ сыйымдылықтар мен қаптауыштарды (оның ішінде ПХД) нөмірлеу және таңбалау

Қаптауыштың (сыйымдылықтың) сәйкестендіру нөмірі күн сәулесінің әсеріне төзімді, суға төзімді пластиктен дайындалады. Нөмірдің өлшемі 210*297 мм (А4 парағының форматы). Нөмірде: ішіндегі нақты ЖҚОЛ атауы. Қаптауышта ЖҚОЛ қайта есептегендегі салмағы мен көлемі 100% - ға көрсетіледі. Мысалы, 200 кг ПХД қамтитын 50мг/кг концентрациясындағы қалдықтар, "таза" ПХД салмағы 200кг * 0,005% =0,02 кг ПХД құрайды.

ҚАУІПТІ!

ПХД қамтиды!

(полихлорлы дифенилдер)

Қаптауыш орны және күні

Қалдықтардың меншік иесі (атауы, АЖТ, жауапты тұлғаның телефон нөмірі)

Қалдықтар атауы

Қауіптілік сыныбы

БҰҰ коды

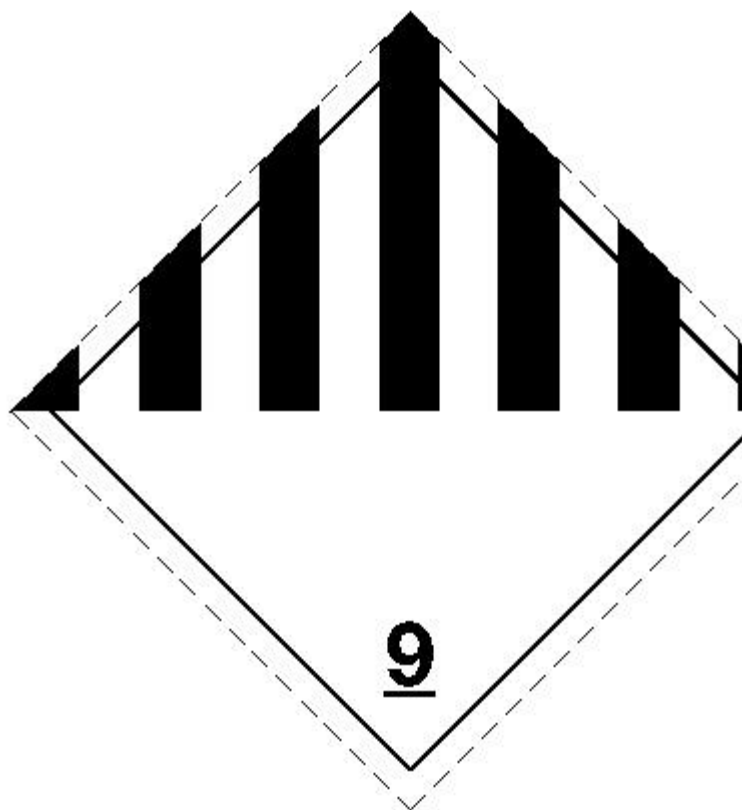
Қаптауыштағы ПХД салмағы, көлемі (кг, л)

ҚСН (қораптың сәйкестендіру нөмірі)

Қаптауыштың салмағы нетто, кг

Қаптауыштың салмағы, брутто, кг

Тіркеу нөмірі №

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын
қалдықтармен
жұмыс істеу қағидаларына
13-қосымша

ПХД болуы туралы ескертетін заттаңба

Заттаңба су өткізбейтін пластиктен жасалған, күн сәулесіне төзімді. Заттаңба өлшемі 210×297 мм (А4 парақ пішімі). Заттаңба атына ЖҚОЛ нақты атауы енгізіледі.

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын
қалдықтармен
жұмыс істеу қағидаларына
14-қосымша
Нысан

ЖҚОЛ қамтитын қалдықтарды және заттарды орау журналы.

1. ЖҚОЛ қамтитын заттардың, ЖҚОЛ-жабдықтардың, ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар мен объектілердің иесінің немесе меншік иесінің атауы

Барлық сыйымдылықтар саны, дана		Барлық паллеттер саны (жүк орындары), дана		Барлық паллеттердің жалпы салмағы (жүк орындары), кг	

2. ЖҚОЛ қамтитын заттар, ЖҚОЛ-жабдықтар, ЖҚОЛ қамтитын қалдықтар мен ыдыстар (контейнерлерге) салынған қаптауыштар

№ р/с	Қапталатын жүк түрі	Қапталатын жүктің сипаттамасы*	БҰҰ сертификат талған ыдыстың түрі мен моделі **	Қаптауыш жекешендір ілген нөмірі ҚСН***	Қаптауыш және паллеттер салмағы, кг	Қаптауға жауапты тұлғаның қолы	Қапталғанк үні

* ЖҚОЛ-қалдықтары, (ПХД-қалдықтары (ПХД-жабдық))

** ЖҚОЛ үшін - жабдықтың түрі көрсетіледі, мысалы, "конденсатор", қалдықтар мен заттар үшін заттың атауы көрсетіледі, мысалы, "ПХД-мен ПХД-мен ластанған топырақ", "ПХД-мен ластанған трансформатор майы".

***Мысалы, - "UN1A2Y бөшкесі"

Жойылуы қиын органикалық
ластағыштармен
және оларды қамтитын

ПХД сақтау пункттерінде пайдалану және ұстау объектілерін таңбалау ПХД қамтитын жабдықтарды, заттар мен қалдықтарды сақтау пункттерінде пайдалану және ұстау объектілерін сыртқы таңбалау күн сәулесінің әсеріне төзімді су өткізбейтін пластиктен жасалады. Заттаңба өлшемі 20*23 см.

ҚАУІПТІ

ПХД

ҚАМТЫЛҒАН
(полихлордифенилдер)

**Төтенше жағдайлар барысында
(апат, өрт, төгілу) уәкілетті
органдарға хабарлау керек**